

PROTOKOL ZA FOKUS GRUPE O EVALUACIJI SMJERNICA ZA PSIHOSOCIJALNI TRETMAN OVISNOSTI O DROGAMA U ZATVORSKOM, SOCIJALNOM I ZDRAVSTVENOM SUSTAVU

Nositelj: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Opći cilj ovog projekta je provedba evaluacije dosadašnje primjene Smjernica za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zatvorskom, zdravstvenom i socijalnom sustavu.

Posebni ciljevi su:

- dobiti detaljan uvid u stupanj korištenja intervencija iz Smjernica u pojedinim sustavima,
- utvrditi potrebe za edukacijom stručnog osoblja za provedbu psihosocijalnih intervencija,
- utvrditi obrasce za izvještavanje o provedbi Smjernica i generalno psihosocijalnih intervencija,
- utvrditi stupanj zadovoljstva klijenata uključenih u tretman,
- definirati ključne intervencije koje se trebaju provoditi u pojedinim sustavima,
- detektirati područja koja je potrebno revidirati u Smjernica.

Vodič za fokus grupu

UVODNO

-Pozdravljanje sudionika i zahvala na dolasku, predstavljanje istraživača i istraživanja kroz glavnu svrhu i cilj

„...Zahvaljujem se svima na dolasku i na sudjelovanju u provedbi evaluacije Smjernica za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zatvorskom, socijalnom i zdravstvenom sustavu. Moje ime je ... i radim u ... te ću voditi ovaj razgovor u fokusnoj grupi. Glavna svrha ovog istraživanja je dobiti uvid u podatke o primjeni Smjernica za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zatvorskom, socijalnom i zdravstvenom sustavu. Sudjelovanje u radu fokus grupe je dobrovoljno i anonimno te će se koristiti isključivo u svrhu istraživanja. Predviđeno trajanje intervjua je 90 minuta. Molimo Vas za aktivno sudjelovanje i nazočnost za vrijeme cijelog trajanja intervjua. Pitanja su otvorenog tipa, stoga Vas, zbog vremenskog ograničenja trajanja intervjua, molimo fokusirane i precizne odgovore. Redoslijed odgovaranja na pitanja je nasumično određen mjestom sjedenja sudionika (s lijeva na desno, u krug). Ukoliko smatrate da neki odgovor treba nadopuniti možete se nadovezati na prethodnika. Kako bi se osigurala kvaliteta analize i interpretacije odgovora, fokus grupa će se auditivno snimati, ali će se rezultati koristiti isključivo u svrhu istraživanja i nakon završenog prijepisa i snimak će se uništiti. Stoga se nadam da će te tijekom ovog razgovora biti opušteni i otvoreni...“

UVODNA PITANJA

- Molila bih Vas da se za početak predstavite i kažete par riječi o sebi (ime i prezime, mjesto zaposlenja, radno iskustvo i u kojem sustavu radite?)

- Navedite jeste li upoznati sa Smjernicama za psihosocijalni tretman i u kojoj mjeri? (Pojasnite Vaše odgovore na način da odaberete ocjenu kojom bi rangirali Vaše poznavanje od 1 do 5 s time da je 1= nisam upoznat ili sam vrlo malo upoznat, a 5= detaljno sam upoznat)

-S kojim od dolje navedenih psihosocijalnih intervencija ste upoznati i u kojoj mjeri? (Odaberite ocjenu kojom bi rangirali Vaše poznavanje svake od dolje navedenih intervencija od 1 do 5 s time da je 1= nisam upoznat ili sam vrlo malo upoznat, a 5= detaljno sam upoznat)

- Motivacijski intervju
- Savjetovanje individualno i obiteljsko
- Prevencija relapsa
- Trening životnih vještina
- CM tretman ponašanja (zasnovan na principu nagrade i kazne- nagrađivanja poželjnog ponašanja)
- Grupni tretman
- Grupna suportivna terapija kroz tzv. Grupe samopomoći liječenih ovisnika ili druge oblike grupne podrške
- Uključivanje u Projekt resocijalizacije
- Radna terapija i kreativne radionice
- Strukturiranje slobodnog vremena
- Psihoterapija (obiteljska, psihodinamska, kognitivno- bihevioralna)

- Smatrate li da su Smjernice koristan alat za Vašu svakodnevnu praksu u radu s osobama s problemom ovisnosti o drogama te pojasnite koliko ih često koristite u svakodnevnom radu? Molimo navedite primjere. (Pojasnite Vaše odgovore i na način da odaberete ocjenu kojom bi rangirali Vaše poznavanje Smjernica od 1 do 5 s time da je 1=vrlo malo ili gotovo nikada, a 5=svakodnevno ili često)

KLJUČNA PITANJA

- Koje psihosocijalne intervencije najčešće koristite u okviru provođenja tretmana u Vašoj ustanovi i prema kojim skupinama osoba? (Pojasnite: npr. opijatski ovisnici, ovisnici o marihuani ili drugim lakim drogama, maloljetnici, žene ovisnice i drugi),

- Smatrate li da su pojedine intervencije u Smjernicama dovoljno detaljno opisane? Navedite koje intervencije je potrebno bolje opisati i zašto? (Pojasnite što je potrebno detaljnije opisati (npr. protokole i standarde za njihovu provedbu, dokaze učinkovitosti, za koje su skupine korisnika primjerene) ili nešto drugo).

- Smatrate li da ponuđene intervencije u okviru tretmana pokrivaju sve potrebe korisnika s kojima radite? (objasnite),

- Je li potrebno nadodati nove psihosocijalne intervencije u program Smjernica i ako da, koje? (Pojasnite i u odnosu na koje skupine ovisnika),

- Jesu li psihosocijalne intervencije jednako i dovoljno dostupne svim skupinama ovisnika? (Pojasnite kojim skupinama jesu dostupne, a kojima nisu i zašto),

- *Smatrate li da su osobe s problemom ovisnosti o drogama dovoljno uključene u psihosocijalni tretman općenito?*
- *Koje psihosocijalne intervencije ne koristite u okviru tretmana koji provodite, a navedene su u Smjernicama i zašto ?*
- *Koje intervencije navedene u Smjernicama uopće ne smatrate korisnima i primjenjivima u radu s ovom populacijom i zašto? (pojasnite),*
- *Kako procjenjujete učinkovitost psihosocijalnih intervencija koje koristite? (Objasnite Vašu ocjenu na način da ocijenite od 1 do 5 svaku pojedinu intervenciju koju koristite). Objasnite po kojim pokazateljima zaključujete da je intervencija uspješna/ neuspješna?*
- *Ima li prema Vašoj procjeni nekih značajnijih razlika u ishodima tretmana za ovisnike koji su bili uključeni u psihosocijalni tretman u odnosu na one koji nisu?*
- *Postoji li neki korisnici koji se u pravilu ne uključuju u psihosocijalne intervencije? (Pojasnite: Tko o tome odlučuje i zašto? Možete li reći specifično za svaku od intervencija koja se u vašoj ustanovi primjenjuje koje korisnike uključujete u njih, a koje ne?)*
- *Smatrate li da su korisnici psihosocijalnih intervencija koje Vi koristite u svom radu zadovoljni njihovom provedbom? (Pojasnite: s kojim intervencijama su zadovoljni, a s kojima ne, u koje intervencije se rado uključuju, a koje im nisu privlačne)*
- *Smatrate li da je osoblje koje provodi psihosocijalne intervencije dovoljno educirano za njihovo provođenje? (Pojasnite za koje intervencije jesu ili nisu dovoljno educirani),*
- *Koliko često i na koji način bi trebalo organizirati edukacije za stručnjake koje provode psihosocijalne intervencije navedene u Smjernicama?,*
- *Kako je riješeno bilježenje provedbe psihosocijalnih intervencija u sustavu Vašeg izvještavanja? (Pojasnite što bi trebalo promijeniti ili poboljšati)*
- *Na koji način smatrate da se može unaprijediti praćenje i izvještavanje o provedbi Smjernica?*
- *Smatrate li da se pojedine psihosocijalne intervencije na jednak način upotrebljavaju u različitim sustavima?*
- *Smatrate li da provedba smjernica može doprinijeti harmonizaciji sustava tretmana te boljoj suradnji među stručnjacima iz različitih sustava? (Pojasnite).*

Zaključna pitanja:

- *Prema Vašem mišljenju, na koji način se može osigurati kontinuirana i kvalitetna provedba Smjernica?,*
- *U kojem smjeru smatrate da bi trebala ići revizija Smjernica?,*
- *Što bi konkretno prvo mijenjali u Smjernicama i zašto?*
- *Na koji način se može potaknuti stručnjake u Vašem sustavu da više koriste Smjernice?*